

Dariusz Szyra

AWIFAUNA WODNO-BŁOTNA STAWÓW WIELIKĄT – STAN AKTUALNY ORAZ ZMIANY LICZEBNOŚCI

Waterbirds of the Wielikąt fishponds – current status and quantitative changes

ABSTRAKT: W pracy przedstawiono wyniki badań ilościowych awifauny wodno-błotnej (*Non-Passeriformes*), przeprowadzonych w latach 2005–2009 na terenie kompleksu stawów rybnych Wielikąt (woj. śląskie), który jest ostoją ptaków o randze europejskiej (IBA PL121) i wchodzi w skład obszaru Natura 2000. Podano informacje o gatunkach rzadkich stwierdzonych w latach 2005–2010 i podsumowano aktualną wiedzę o awifaunie tego miejsca w oparciu o wcześniejsze publikacje. Stwierdzono wysoką populację lęgową bączka *Ixobrychus minutus* i hełmiatki *Netta rufina*, i kluczowe znaczenie tej ostoje dla obu tych gatunków. Przeanalizowano zmiany liczebności populacji lęgowych 27 gatunków wodno-błotnych w ciągu 25 ostatnich lat.

SŁOWA KLUCZOWE: awifauna, ptaki wodno-błotne, stawy Wielikąt, ostoje ptaków, Natura 2000.

ABSTRACT: The study presents the results of quantitative research of waterbirds (*Non-Passeriformes*), conducted in 2005–2009 in the area of Wielikąt fishponds (Silesian Province), an Important Bird Area (IBA PL121) and a part of Natura 2000 protected site. The information about rare species recorded in 2005–2010 is given and the existing knowledge about avifauna based on previous publications is summarised. High numbers of breeding populations of Little Bittern *Ixobrychus minutus* and Red-crested Pochard *Netta rufina* indicate the importance of this site for both species. Changes in the population size of 27 waterbird species over the past 25 years are analysed.

KEY WORDS: avifauna, waterbirds, Wielikąt fishponds, important bird areas, Natura 2000.

Wstęp

Stawy gospodarstwa rybackiego „Wielikąt” na Górnym Śląsku są jedną z najważniejszych ostoje ptaków wodno-błotnych w południowej Polsce (Wesołowski i Winniecki 1988, Dyrz 1989, Gromadzki et al. 1994, Stawarczyk 2001). W 2004 roku Ogól-

nopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, w oparciu o najnowsze kryteria opracowane przez BirdLife International (BirdLife International/EBCC 2000), ogłosiło stawy Wielikąt wraz z sąsiednim Lasem Tworkowskim ostoją ptaków o randze międzynarodowej; pod nazwą „Stawy Wielikąt i Las Tworkow-